

Migrace: stěhování národů

Jiří Preis, KGE

Literatura: Dušková, L., Harmáček, J., Krylová P. a kol:
Encyklopedie rozvojových studií 2011. UPOL v Olomouci

Migrace: odvěká záležitost

<https://www.facebook.com/businessinsider/videos/10152823614039071/>

Migrace a její souvislosti

- Vazby k ekosystémům, biosféře, přírodě
- Tlak na životní prostředí a porušení vazeb ve vztahu člověk/společnost – příroda
 - Ekologické problémy
 - Surovinové a energetické
 - Populační
 - Potravinové/nutriční

Z toho pak vyplývá:

- Populační problém

- Migrace (+ urbanizace)
- Potravinový problém (a jeho souvislosti)
- Energetický problém
- Environmentální problém

Migrace

- *Migratio* – „stěhování“
- Prostorové přemísťování osob přes administrativní hranice; změna místa bydliště
- Hlediska: prostorové, časové, motivační, početní, dobrovolnosti
- Právo migrovat = lidská svoboda!
 - zakotveno v Deklaraci lidských práv a svobod
 - (mohu opustit svoji zemi, zase se do ní vrátit; mohu se pohybovat v rámci své země)
 - **Nelegální pobývání na území cizího státního území není obsaženo v této svobodě**
 - <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11054978064-fokus-vaclava-moravce/> (od 93:00 – reportáž z Bruselu)

Hlediska migrace

- Prostorové:
 - **vnitřní migrace** (v rámci státu; venkov – město)
...slumy: nízká kvalita bydlení, špatné hygienické podmínky...
 - **mezinárodní** (překročení hranic)
 - **směr pohybu**: emigrace (vystěhování) x imigrace (přistěhování)
...nejvíce imigrantů: Rusko, Mexiko, Indie
 - Globální směry migrací v kontextu **Jih-Sever**

Hlediska migrace

- Dobrovolnost
- nucená: přesun otroků; hladomory; přírodní katastrofy; války
- Důsledek nárůstu vnitřně přesídlených osob a uprchlíků

Hlediska migrace

- Motivační faktor:
 - pull faktory (to, co přitahuje migranty: vidina lepší životní úrovně; pracovní příležitosti; politické svobody)
 - push faktory (to, co migranty nutí zemi opustit: demografický tlak, znečištěné životní prostředí, válka)
 - <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11054978064-fokus-vaclava-moravce/> (83:00-86:00; prof Vladimír Baar)

Kdo je to uprchlík?

„Uprchlík je osoba, která opustila území svého státu za mimořádných okolností a nemůže se nebo se nechce vrátit zpátky. Mimořádné okolnosti bývají vyvolány zejména válečnými událostmi nebo občanským konfliktem ve státě.“

Potočný, M: Mezinárodní právo veřejné, C.H.Beck, 1996

Kdo hostí nejvíce uprchlíků a odkud tito lidé jsou?

<https://www.facebook.com/aljazeera/videos/vb.7382473689/10154719934528690/?type=2&theater>

„Česká společnost patří kupodivu mezi poměrně tolerantní. Často však pouze verbálně. Když se budeme opírat o výsledky dotazníkového šetření, tak se jen zřídka setkáme s otevřenými projevy xenofobie. Poněkud jiný obrázek nám poskytuje reálné jednání. Prohlašujeme, jak jsme otevření a tolerantní, ale když máme svou toleranci prokázat v praxi, začneme se ošívát.“

Petr Šmolka, psycholog, manželský poradce (MF Dnes, 21.11.2009)

Další termíny

- **Azyl** (*ochranný pobyt, který ČR poskytuje osobám jiného státu v souvislosti s jejich pronásledováním...*)
- **Doplňková ochrana** (*uděluje se cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu...*)
- **Azylové zařízení** (*jedná se o zařízení zřizovaná Ministerstvem vnitra ČR, slouží k ubytování žadatelů o mezinárodní ochranu či azylantů...*)
- **Správní řízení pro udělení mezinárodní ochrany** (*výkon činností, které směřují k posouzení skutečností uvedených v žádosti o udělení mezinárodní ochrany...*)
- **Dočasná ochrana** (*stát ji nabízí v případě, pokud je vystaven náhlému přívalu žadatelů...*)

Co se děje s uprchlíkem, když překročí naše státní hranice?

- Po překročení státní hranice požádá prostřednictvím cizinecké policie o postavení uprchlíka – azyl.
- Tímto vstoupí do správního řízení – azylové procedury
- Je ubytován v záchytové části uprchlického tábora (karanténa) – po dobu cca 1 měsíce
- Seznámen s personálem, organizací UT
- Osvobozen od nákladů nebo poplatků spojených s vyřizováním azylu

Globalizace migrace

- Technologický pokrok, zrychlení procesů
- Migrační sítě – vytváření podmínek těch, kdo na místo určení dorazili
- Nemigrují nejchudší obyvatelé regionů
- Remittance, odliv mozků, nemoci
- Domluva EU a Turecka: finanční pomoc + bezvízový styl výměnou za to, že Turecko nebude dál pouštět uprchlíky do EU

Dublinská úmluva o migraci

Na jejím základě posuzuje jednotlivé žádosti o azyl ten stát EU, který je odpovědný za kontrolu vstupu toho určitého cizince na území EU. Dublinská úmluva též znemožnila podávání žádosti o azyl ve více zemích EU současně.

V EU zatím selhávala ochrana vnějších hranic (tlak na Řecko a Itálii).

Nesjednocená azylová politika: doba přijímání; „kapesné“; kvóty; ploty

Jak vidí problematiku migrace prof Dušan Drbohlav (UK Praha)?

- 1) Omlazení populace versus stárnutí populace
- 2) Nutnost sjednocení azylové politiky EU
- 3) Přijímání také ekonomických migrantů
- 4) Jaká pozitivní faktory migrace
- 5) Kontaktní hypotéza

Diskusní otázky 3 (rozhovor s V. Baarem)

- Migrace: minulost a současnost
- Druhá a třetí generace migrantů
- Muslimští přistěhovalci v (západní) Evropě
- Pomoc ČR v klíčových místech, odkud k nám přicházejí migranti

Diskusní otázky 2 (rozhovor s O. Horkým)

- Je podle Horkého pravdivý argument, že pomoc v cílových místech nejlepší prevencí před migrací?
- Jak se dívá na problém migrace v důsledku klimatických změn?

Česká role:

- Plán EU:
 - 525 uprchlíků z dovezených běženců v uprchlických táborech v Jordánsku a Turecku (2,63% z celkového množství 20 000)
 - K tomu 2,98% běženců, kteří do EU proniknou ilegálně (dohoda EU a Turecka tento bod odstraňuje)
- Chtějí běženci do ČR?

Jaký je Váš pohled na migraci?

- Máte strach? Proč?
- Jste spíše pro migraci nebo proti migraci?
- Jak se díváte např. na nošení šátků na veřejnosti?
- Znáte někoho, kdo je muslimem? Byli jste v muslimské zemi?

Diskuse o migraci v OVM (14.12.2014)

- Jan Švejnar (ekonomický pohled)
- Jan Hartl (sociologický pohled)
- Tomáš Halík (etický pohled)
- <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/295461-prijeti-uprchliku-muze-omladit-starnouci-populaci-uvazuje-svejnar/>
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/214411030511214-otazky-vaclava-moravce-2-cast> (do cca 29:00)

- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/214411030501214> (53:00)
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/214411030501214/obsah/369785-tomas-halik-jan-svejnar-jan-hartl> (celé)
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/214411030511214-otazky-vaclava-moravce-2-cast> (do cca 29:00)
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11054978064-fokus-vaclava-moravce/> 83:00-86:00; 94:30 (reportáž)

Další zajímavé odkazy:

- <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/misto-pravidel-je-chaos-unie-celou-afriku-nepojme-rika-exper/r~0ccd97785ac011e5b3730025900fea04/>
- http://www.rozhlas.cz/plus/svet/_zprava/skutezni-samaritani-jordansko-pomaha-uprchlikum-vic-nez-nemecko--1531691
- http://zpravy.aktualne.cz/domaci/uprchlik-v-cesku-chci-zustat-pracovat-a-nedelat-potize/r~1c401d584b3d11e5a705002590604f2e/?utm_source=centrumHP&utm_medium=dynamicleadbox&utm_term=position-0
- <http://www.iir.cz/article/lide-budou-vzdy-odchazet-za-lepsimi-zivoty-migraci-nelze-zabranit>
- <http://a2larm.cz/2015/09/k-muslimskym-uprchlikum-se-chovame-jako-ke-zlocincum/>
- <https://www.facebook.com/businessinsider/videos/10152823614039071/>
- <https://www.linkedin.com/pulse/experts-say-inaction-climate-change-top-global-risk-next-charveriat?trk=hp-feed-article-title-like>
- Příběhy migrantů: https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/grafika-pred-rokem-prisli-do-evropy/r~e5d26a7ec1e111e6995d0025900fea04/?_ga=1.75519383.363878648.1466665716
- http://reportermagazin.cz/a/ixhaA/bitva-oaleppo-porcovani-syrskeho-medveda?utm_source=facebook&utm_campaign=aleppo&utm_medium=cpc